

SLOVENSKI NAROD.

Kratka vrak dan zvezec, izvenomski nodelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln., za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 90.

Vladna izjava

Beograd, 23. avgusta. Naš poročevalci izvleči zasebno: Danes popoldne ob 4. se vrši seja Narodnega predstavništva, na kateri poda nova vlada svojo deklaracijo.

Izjava vlade je precej obširna in izčrpna. Prvi del vladne izjave se peča z zunanjopolitičnim položajem. Naglaša, da hoče kraljevina SHS negativno doseganja državnega prijateljstva. Opozara pa na probleme, ki so stavljeni svetovni politiki na Balkanu in ki zahtevajo hitrin razrešenje v varstvo naših in mednarodnih interesov. Nato prehaja izjavo na naše razmerje k novim državam, posebno prijateljskim državam, kakor Češki in Poljski, ter naglaša, da bo naša država tudi z Grško in Romunijo, ki uživata mnogo več mednarodnih ugodnosti, nego naša država, živila v prijateljstvu na temelju medsebojnega sporazuma in medsebojnega spoštovanja. Napoveduje, da hočemo tudi napram ostalim novim in starim sosedom hoditi pot absolutne korektnosti in največjega približevanja, kar je tudi naša naša pariske delegacija, ki jo hoče vlada energično podpirati. Glede naših narodnih aspiracij izjavila vlada, da so opetovano dovolj jasno formulirane v Narodnem predstavništvu in da se tako formulirane nahajajo v popolnem soglasju z načeli mednarodne pravice. Mi nimamo v njenem izpremijati svoje stališče ali omejevali svoje zahteve, naša dolžnost je, da jih branimo do kraja povsodi, kjer so ogrožene. Živo osutujemo s svojimi še neujedinjenimi brati iz vseh naših krajev, ki so preganjanji radi svoje ljubezni napram svojem narodu.

Za koncentracijo.

Prehajajoč na notranjopolitična vprašanja, izjavila vlada načelo, da stoji na stališču, da je potrebna čim največja koncentracija vseh sil. Vlada hoče storiti vse, da ne onemogoči takšne koncentracije. Vlada hoče, da sodelujejo vsi državljanji z vsemi močmi in z vso resnostjo pri ureditvi naših notranjih nevarilk.

Predvsem treba, da izidemo iz državnopravnega provizorija.

Vlada energično protestira proti glasovom, ki se širijo iz izvestnih strani, kakor da bi postajal načrt, preprečiti ustavotvorno skupščino. Vlada hoče požuriti priprave za konstituanto, hoče pa še prej izvesti

reformo volilnega reda v modernem smislu in izvesti občinske volitve.

Za izdelavo načrta o definitivni ustavi bo vladna sklical poseben odbor strokovnjakov in parlamentarcev.

Nato se peča vladna izjava obširno z zahtevami, ki so neodložljive za ureditev naših notranjih razmer in s katerih izvršitvijo se mora neposredno početi. To so valutno vprašanje, agrarna reforma, obnova, draginja, odprava cenzure, demobilizacija, brigaza sirote in invalida, likvidacija moratorija v Srbiji, davek na vojne dobičke in ostre mere protiv vsem oblikam družabnegu parasitstva (verižnikom).

Cilj regulacije valute.

Kot cilj regulacije valute označa vlada, da se izcene krona čimprej iz prometa in se zamenja za novčanico emisijske banke. Na takšen način se bo to zgodilo in v kakšnem razmerju, to je treba razpravljati zakonodavnim potom, torej javno in pred Narodnim predstavništvom. Dokler se to ne zgodi, bo vlada z drugimi sredstvi preprečila vsaj dotok krone iz tujega ozemlja, če mogoče še pred pričetkom izvoza nove žetve.

Glede agrarne reforme izjavila vlada, da trdno stoji na izvedbo dosedanjih principov.

Nadalje prevzema vlada napram dobrovoljcem-legionarjem, invalidom in vojnim sirotom do lžost, da jim da zemlje Naglaša, da bo skušala čimprej popolnoma likvidirati vojno in obeta, da naprej vse svoje sile, da se vspostavi reden promet, pri čemur bo posebno nalonjena pri ureditvi stanovskih vprašanj železniškega in drugega prometnega personala.

Napram javnim nameščencem (uradništvu) prevzema vlada obvezno, da uredi njihov položaj in njihove plače ali definitivno ali pa vsaj provizorno za daljšo dobo.

Na to načeva vladna izjava obširem socialnopolitičen program, kakor uvedbo Surnega delavnika ter požurenje delavskega zavarovanja.

Obnovi produkcije v državi mora vlada posvetiti svojo največjo pažnjo, pri tem pa hoče nastopiti brezobzirno proti draginji in vse storiti, da preskrbi prebivalstvu obhodne potrebščine. V tem smislu se bo vodila tudi njena carinska politika.

Končno napoveduje vlada revizijo administracije države v smislu, da se odpravi birokratizem in

da se da mesta večji inicijativi in odgovornosti.

Proti vsem zaprekam hoče vlada končno preskrbiti prebivalstvu v prvi vrsti predmete vsakdanje potrebe, kakor soli in petroleja.

Ob koncu izjave kliče vladna narodnemu predstavništvu, naj zbere vse energije k sodelovanju in pozivlja na mobilizacijo vseh narodnih sil, da se izvrši delo za državo in narodna konsolidacija. Vlada stoji na stališču, da samo delo, ustavnost in disciplina garantira narodu bodočnost in primereno častno mesto v ostalem svetu. Vsismov državljani, vsi imamo jednak pravice, pa tudi vsi jednakosti.

Pravda o Bolgarih in drugo.

Hočemo govoriti brez jeze in brez strankarstva. Tako o Bolgarih kakor o stališču VLS, odnosno o težkih pa neosnovanih očitkih, ki jih je naslovilo naš naslov njenega glavnog glasila.

O Bolgarih je napisal »Slovenec« od 22. avgusta uvodnik, ki naj bi bil odgovor na naše vprašanje, kdo da neti sovraštvo proti Bolgarom in kdo da onemogočuje končno združitev.

Po stari navadi, v deželi žalibog ukorenjeni, nam »Slovenec« — najni oprost besedo — podtika nekaj česar nismo trdili. Ni težko razumeti, zakaj. »Bolgar« naj bi dokazali, da je skupen nastop slovenskih strank nemogoč in da nas dele »nepremostljiva nasprotja«. Ne glede na to, da bi ravno bolgarsko vprašanje za nas Slovence bilo res za enkrat precej v ozadju, praktično, tudi tu ni nobenega nasprotja med nami, vsaj ne v oni načelnim smeri, ki jo razvija »Slovenec« v onem uvodniku. Pravi namreč, da so tako Srbji kakor Bolgari bili žrtve drugih sil, jačih od njih, in da je prva nalog zrelih in razsodnih mož, razbiti verige, naložene nam od drugih. Pripraviti treba srbsko-bolgarsko pravico in združitev, pripraviti ujedinjenje vseh Jugoslovjanov, itd. Tudi pravi »Slovenec«, da uvidejajo to napredne sile našega naroda to že danes. — sedva JDS, ta ni napredna, ona najbrže ne ve, kaj delajo napredne sile, ampak je reakcjonarna.

To čitaš in se nasmehneš, ko se spomniš, kdo je med Slovenci vzdrževal stike z Bolgari pred balkanskim vojno, in kako so se ti slovensko-bolgarski stiki spremenili ob drugi balkanski in med svetovno vojno. »Reakcijarni« Slovenci so bili tisti, ki so najhuje duševno trpeli, ko je Ferdinand Koburg izrazil Bregalnicu, in zoper so trpeli takrat, ko je Ferdinand

Obnovi produkcije v državi mora vlada posvetiti svojo največjo pažnjo, pri tem pa hoče nastopiti brezobzirno proti draginji in vse storiti, da preskrbi prebivalstvu obhodne potrebščine. V tem smislu se bo vodila tudi njena carinska politika.

Končno napoveduje vlada revizijo administracije države v smislu, da se odpravi birokratizem in

ampak je reakcjonarna.

To čitaš in se nasmehneš, ko se spomniš, kdo je med Slovenci vzdrževal stike z Bolgari pred balkanskim vojno, in kako so se ti slovensko-bolgarski stiki spremenili ob drugi balkanski in med svetovno vojno. »Reakcijarni« Slovenci so bili tisti, ki so najhuje duševno trpeli, ko je Ferdinand Koburg izrazil Bregalnicu, in zoper so trpeli takrat, ko je Ferdinand

Koburg napadel leta 1915. Srbe. Toda bodi po »Slovenčevi« želji izročeno pozblijanju takratno delo Ferdinanda Koburga in delo takratnega »Slovenca«.

Ostanimo pri svoji diskusiji. Saj je zelo podučna, kdor si namreč vzame časa, da primerja oba članka o Bolgarih, vidi, da nista »Narod« in »Slovenec« pisala o isti stvari, samo naslov je enak. Morda nam bo »Slovenec« to priznal. Mi smo namreč pisali o Bolgarih sedanosti, o Bolgarijih, ki sklepa mirovno pogodbo z Jugoslavijo, in ne o končnih ciljih jugoslovensko-bolgarskega sporazuma. Pisali smo zlasti o finančnih bremenih. Morda je »Slovenec« znano, da nalaga mirovna pogodba z Nemško Avstrijo nam, kraljevini SHS, plačilo petindvajset milijard v zlatu v fond de réparation. Iz različnih naslovov. Inako se »Slovenec«, glavno glasilo VLS, potrdi, da še enkrat prečita naš članek o Bolgarih, bo videl, da smo zahtevali pravico razdelitev bremen. Nam so naložili to vsoto, — kako in kdaj jo bomo plačali in s kakšnimi žrtvami, si »Slovenski Narod« ne zna razložiti. Gotovo niti gosp. Ninčić ne ve tega! Mislimo si pa, da plačilo tega zneska ne bo ravno lahko. In Bolgari? Izpočetka se je govorilo, da plačajo nam in Romunom skupaj 7½ milijarde frankov odškodnine, sedaj pa izgleda, da ne bomo dobili niti tega in da Bolgarom ne bo treba plačati vobče nič. Proti temu smo protestirali in zato smo napisali, da bi bilo pričakovati, da bi moral nositi Bolgarija posledice svojega tatarskega dela v vsaj v oni meri, kakor njeni vojni zaveznički, na pr. Avstrija, ali Ogrska, ali Turčija, in ta v vsaj tem bolj upravljeno, če pomislimo, da nismo mi za tri in polkrat večji dolg, ko ono, kar so namervali naložiti Bolgarom v plačilo dvema nasprotikoma; če pomislimo nadalje, da so se Bolgari vrgli takoj v naročje Lahom, s katerimi delajo skupno; če pomislimo, da imajo oni še vedno Koburga za kralja, sina Ferdinandovega in Eleonore; če pomislimo nadalje, da so se bāš oni zakleli, da ne nehajo z borbo za Makedonijo; da niso izpolnili nobenega pogoja armističa; da jih morajo sedaj Francoski razorečevati, potem se nam zdi, da imamo pravico, pritožiti se nad neenako razdeljenimi bremenimi. Vrhudo pa pošiljajo Bolgari še danes z laškim denarjem oborožene komite v Makedonijo, in nas s tem silijo, da držimo znatno armado vzdolž cele makedonske granice, in kot ironija usode — na dan, ko prinaša »Slovenec« svoj članek, izvemo vest, ki jo prinaša tudi »Slovenčev« večerno izdanje, da so namreč naši ljubezni sosedje razstrelili most pri Vranji in s tem zoper prekinili pravkar vzpostavljeno zvezo Beograda s Solunom.

Mi ne izvajamo iz teh dogodkov in tudi ne iz finančnih bremen kakr-

Spodnje - Šiškarji!

Krajevna organizacija JDZ v Sp. Šiški priredi v pondeljek, dne 25. avgusta ob pol 8. uri v sokolski telovadnici javen ljudski shod. Obravnale se bodo poleg drugih tudi lokalne razmere. Udeležite se sredu minogobrojno!

Odbor.

šnokoli sorašto do Bolgarov. Nam jih je žal, in žal nam je lepih sanj o ujedinjenju, ki pa je danes ravno tako neizvedljivo, kakor na pr. z Rusi. S tem pa vseslovenski ideal ni pokončan, kadar ni pokončan ideal združitve vseh južnih Slovanov. Toda Bolgari morajo postati zreli za jugoslovensko narodno misel. To, kar oni delajo sedaj, jih ne vodi na pravo pot. Kakor Jugoslavija, mora Bolgarija še prej po trnjevi poti, poti pomanjkanja, zatajevanja samega sebe, organizacije in dela. To smo trdili v svojem članku, ko smo rekli, da se na danes ne smemo »nagibati« in »narančati« sem in tja, ampak da so vse zvezne za enkrat efemerne, tudi formula SHSB, in da pojdemo v doglednem času svojo pot brez Bolgarov.

Toda »Slovenec« je našemu članku podtaknil nekaj, česar ni v njem: podtaknil mu je drugo tendenco in drugo vsebino, in proti obema se potem obrača, svoja dokazovanja pa podpira s citatom, izrezanim iz teksta, po jezuitsko zavitem in lažnivo razloženim. To je najhujši očitek, ki ga moremo naslovniti sobesedniku, bodisi politiku, bodisi žurnalistu. Očitek zavestne laži Zalibog.

Ce je »Slovenec« do združenja z Bolgari v jugoslovensko zajednico, potem mora želeti najprej Bolgarom iztrezenje. Nas že dohaja Bolgarov pa po antantinem sistemu nikdar ne bo. Le skupno trpljenje zbljuje narode, visoki etos in vzgoja. Tu se s »Slovencem« strinjam, da mora mlada generacija popraviti grehe starih, in strinjam se tem bolj, ker nam nlegovi nauki niso novi. Zastopali smo jih takrat, ko jih »Slovenec« še ni, in jih bomo takrat, ko jih »Slovenec« ne bo več.

Zakaj da izgubljamo toliko besed? Zato, ker je bolgarska epizoda tako začnula za neiskrenost politike VLS. Dokazati je bilo treba, da se ne moremo strinjati v načilih, in evo — do kazano je.

Glede Bolgarov je decidirana izjava prišla tako hitro, glede tega, kako si VLS predstavlja naše narodno in državno edinstvo, pa takšne izjave v »Slovenec« še nismo čitali, tudi od 29. oktobra 1918 naprej ne, pa do danšnjega dne.

kompaniji, obstoječi iz nemških ujetnikov, tudi osem ali devet Jugoslovanov. Kompanija je bila določena za odhod v domovino. Tu pa se pokaže naenkrat zoper nemška nestrnost v lepi luči. Narednik-Nemeč, komandan kompaniji, je nameč javil laškemu častniku, da je pri oddelku nekaj Jugoslovanov, ki se torej še ne bi smeli odpeljati. Toda, na srečo, častnik je imel več sreca nego nemški feldwebel in vstrajal pri tem, da imajo oditi tudi ti Jugoslovanji.

Nemci sprejemajo sedaj vojne ujetnike z veliko slovesnostjo. Kolodvori, mesta, vase in trgi, katere pasirajo transporti, so okrašeni, godbe svirajo in bivši ujetniki se pogoščajo s pijačo in cigaretami. Povsod se vidijo slavoloki z napisom: »Heimkehrer, willkommen!« Kako bomo sprejeli naše junake, ko jim usoda dovoli povratek? Onim Jugoslovanom, ki so slučajno prisili v nemške transporte, se je pa še marsikaj drugega pripetilo. Ne le da niso bili deležni dobrobiti pri sprejemu, nemški volksvervoci so jih na raznih postajah na vse mogče načine plaplili, kako je tukaj v Jugoslaviji in kako se jim bo godilo, ko prestopijo domača. Čaka jih gotova smrt. Zato storijo najbolje, da ostanjo v Nemški Avstriji, ki je bil z njima v ujetništvu. Žid je in ostane žid, kamor ga postavi. Pokupil

nas, temveč mislili, da imamo nekaj takega à la »Volkswehr«. Pri tej priliki naj se omenim, da so bivši avstrijski častniki vstopili formalno v socijalistično stranko, da so mogli dobiti častniška mesta pri »Volkswehr«.

Tudi socialisti v Nemški Avstriji so ponekod hoteli uvesti boljševiški režim. Znani so graški in dunajski komunisti, razni vojaški in delavski sovjetti. Toda razni momenti, med njimi ne najmanj politička in gospodarska nesposobnost, so jim otežkočali delo. Tako se je pripetilo v Dinhofshofnu, da so odstavili delavci nekega lepega ravnatelja in druge uradnike tamoznjega rudnika in vzeli rudnik v svojo upravo, po petih dneh pa, ko so uvideli svojo nezmožnost, so zoper predali rudnik prejšnjim uradnikom. Kmetje so komunistom zelo nasproti in jim osobito očitajo, da ne premehna tiskajo nov denar, da morejo izpolnitve svoje obveznosti in spravljajo na ta način nemški denar ob več veljavno.

Iz Italije se vozijo sedaj ujetniki v svojo domovino. Kakor je znano, iz Lahi Nemec in Madžare. Pobratimi pa! Na svojem potovanju sem srečal tudi par Jugoslovanov, ki so se vrnili s temi transporti iz Italije. Pravili so mi, da je bilo pri neki delavski

ot 11. junija ogromno za usklajeno

način

In tako polagamo bolgarsko pravdo ad aktu. Ne k onim nerešenim stotisoč aktom gospoda Ninčića, ampak aktom, ki so rešeni in kjer je dejanski stan dovolj pojasnil. Mi vemo, pri čem smo in s kom imamo opravka in vidimo: Če se nespravljivost nazorov mora dokazati, potem se tudi more. Če drugače ne, pa z našimi članki. Tudi to je nekaj. Bolgarom to ne bo koristilo, JDS pa ne škodovalo, in o naši reakcijarnosti bodo prenrichani samo tisti, ki so to bili že dosle. To nas pa ne moti, da ne prenehamo klicati vse dela voljne elemente na delo, na skupno delo v izvrševanju skupne dolžnosti. Mijo hočemo vršiti!

Slovenski javnosti.

Dne 18. avgusta se je priselil v Kamnik z Dunaja od Nemecem odstranjeni bivši prometni ravnatelj južne železnice inženir Louis Praschniker. Predsedstvo »Zveze jugoslovenskih železničarjev« se za sedaj vzdržuje vsakega nadaljnega komentaria, vpraša pa deželnemu vlado v Ljubljani in centralno vlado v Beogradu javno sledete:

1. Kdo je izdal dovoljenje temu človeku za bivanje v našem kraljestvu?

2. Je - li so deželni vladi v Ljubljani popolnoma neznana sledeča dejstva:

a) Da je imenovan kot prometni ravnatelj južne železnice bil najhujši krvnik slovenskih južnoželezničarjev v začetku tekom cele svetovne vojne. Li gospodje pri deželnih vladah ne vedo, ali so že pozabili, kdo je bil prvi preganjan v začetku vojne in to pod patronanco in prtiškom dunajskih južnoželezničnih ravnateljev na čelu jem Praschniker in njegov adlatius Rihar - oba poturice najhujše vrste? Zaslijo naj se preganjan slovenski južnoželeznični uradniki in uslužbeni, zaslijo naj se bivši poslanci dunajskega parlamenta gospodje dr. Ravnhar, dr. Rybař, dr. Korošec, dr. Benkovič, kako je imenovan ravnatelj preganjan odstavljenega postajenčnika višjega revidenta Šrečka Rainerja v Rajhenburgu. Vzdic vsem izjavam, tako vojaških kot civilnih oblasti, da nimajo nič proti temu, da se nedolžno preganjan postajenčnik rehabilitira, je bil edino takratni Praschniker tisti, ki je vzliti vsem prošnjem in intervencijam vedno rekel: »ne« in s tem povzročil poleg duševne boli družini nedolžno preganjanega ogromno materialno škodo. Kdo bo to škodo poravnal?

b) Po prevariti je imenovan kot prometni ravnatelj na Dunaju na vse mogoče načine oviral promet pri nas. Nemški hujščekarji - tujev iz Maribora in postaj koroške proge ni hotel vzdic izrecni zahteve obratnega nadzorništva v Ljubljani kakor tudi narodne vlade prestaviti stran. Nemški funkcionari so pod njegovo patronanco direktno hujškali na stavko. Sam se je izjavil, da dokler je on prometni ravnatelj principijalno ne prestavi nobenega Nemca iz Maribora. Zaslijo naj se vodilni funkcionarji takratnega obratnega nadzorništva v Ljubljani, ti bodo že povedali resnico. Le z najhujšim naporom vseh sil so slovenski južnoželezničarji vzdržali obrat in to vzdic vsem agitatorjem proti našemu kraljestvu - plačilo vidijo - deli pa to plačilo oni, ki je dal dovoljenje!

Kaj hoče deželna vrla ukenriti? Je - li voljna, imenovanega bivšega ravnatelja južne železnice takoj pognati preko meje ali pa internirati in uvesti kazensko postopanje? Predsedstvo »Zveze jugoslovenskih železničarjev« podpira izrecno pred celokupno slovensko javnostjo, da slovenski narodni železničarji takih klofut za svoj trud in delo za skupno domovino pod nikakimi pogoji ne trpe in bodo izvajali najstrožje konsekvence, brez ozira na desno in levo. Tlač in zasmehoval je slovenskega železničarja tujev dovolil dolgo, od lastnih rojakov in voditeljev, ki sede v vladah in deželne pravice, na morno in bomo dosledno zahtevali varovanje narodne časti in koristi in spoznavanje naroda. Besedo ima deželna vrla.

Predsedstvo »Zveze jugoslovenskih železničarjev«.

je od svojih sotrpov, kar se je pokupiti dalo in s tem naprej trgoval. Ker je bil pri svojih »gescihih« prenesramen, pretrpli so ga tovariši nekega dne vprsto laških straž in mu pobrali vse njegovo premoženje. V drugič je bil deležen batin, ko je prispel transport na nemško-avstrijska tla. To pot so dobili pri njem zaščitih v obliku tudi trideset tisoč lir in mu jih seveda pobrali.

H koncu še ena epizoda: na kolodvoru v Gradcu vidi par vojakov v francoskih uniformah. Stopim k njim in jih vprašam, kolikor mi je bilo pač mogoče spraviti francoščino skupaj: »Kam?« Odgovor: »Marbourg.« Ker mi je nadaljnja francoščina odpovedala, moral sem prekiniti vsako nadaljnjo konverzacijo. Toda, ko grem drugič mimo njih, slišim, da govorita češki. Ves vesel se zopet umešam v govor in v nemalo začudenje izvem, da so — Hrvati. Bili so v Ameriki, tam so se priglasili v češko legijo, po prevariti so prišli na Češko, od tam so že parat poskušali priti v domovino, ali nemško-avstrijska obmejna straža jim je dovolila potovanje šele potem, ko so si potrgali z uniform vse našitke, tako da potujejo sedaj močivo.

Dr. A. F.: R valutnemu uprašanju.

O ureditvi valute in bodočem razmerju naše krome proti novemu novcu, dinaru, razmišlja danes vsak trezen in razsoden človek, saj bode tudi skoraj vsak pri tem razmerju gmotno prizadet. Da je izmenjava krome za novi novec silno nujna in neodložljiva, naj omenjam poleg vsega drugega še kakor trijedalni razlog dejstvo, da bodo naše parijate krome — in drugih nismo — posebno v nižjih vrednostih, v kratkem že tako obrabljenie, zamazane in raztrgane, da se deloma tako že same izločijo iz prometa.

Da utegne imeti uravnava valute katastrofalne posledice, to se povdaria vsepovsod. Ugibati je torej treba, ali se ne da ta neizogibna katastrofa kolikor mogoče omesti in devalvacija krome na kolikor mogoče tesen obseg izložiti.

Kar o tem predmetu čitam in mi je tukaj — na kmetij — dostopno, — in dodišega, kar se imamo zahvaliti »duševni blokadi« naše domovine — torej kar o tem čitam, vse stoji na stališču, da bo izmenjava krome v novu denar obsegala ne samo mehanično izmenjava papirnatega denarja z novim, ampak vse, kar se glasi na krome, preide na dinar v razmerju, ki se bode še le določilo, v razmerju 3, 4 ali celo 5 kron za en dinar. To je najširši obseg devalvacije krome pri uravnavi valute in to bi bila največja katastrofa za naše narodno premoženje. Posledice bi bile nedogledne. Vprašujem se pa vendar, ali mora to tako biti ali se mora kroma razveljaviti v tem obsegu in ali ni mogoče, temu staviti ožje meje. Zakaj gre v prvi vrsti pri vprašanju uravnave — ne zboljšanja — valute in odprave sedanjih neznotnih denarnih razmer? Gre za to, da se potegne papirnata kroma iz prometa, da izgine, ne le, ker postaja čedalje po porab nerabna, ampak tudi ker je v tolikih množinah v prometu, da že s tem samim provzroča neznotno draginjo.

Ali pa je potreba, da se pri tem potisne kroma v veljavi tudi v vseh drugih ozirah, da vsi vrednostni papirji, prihranki, načrti v zavodih, terjave itd., glaseče se na krome, imajo veljati v dinarih po klijuču, ki se ima ustanoviti. Velika bode škoda in izguba, ki zadene posestnike papirnatega denarja pri izmenjavi. Ali še neizmerno večja in naranost nepregledna v svojih posledjach bode, ako se kroma razveljaviti na vsem označenem obsežnem polju. Rekle bi se, to ni bilo nikoli drugače. Vpeljava nove valute je imela vselej te šroke posledice. Mogoče, toda razmere nekdaj in danes, pri tem velikanskem razvoju prometa, vzemimo samo banke, hraničnice, posojilnice, zadolžnice vsake vrste, akcije itd. — so tako različne, da se ne dajo primerjati in po istem kopiju rešiti.

Nefundirana kroma se nikdar ne more zamenjati s katerim si bodo fundirane v novem al' pari, ali bližu al' pari. Pomanjkanje kritja in mase, ki so v prometu, so kromo vpropastile. Papirnat denar je pa samo en del našnega premoženja in posestnike krome bode torej vsekakor zadebla nesreča, da se bodo morali zadovoljiti z manjšimi svotami v dinarih. Vprašam, ali je neizogibno, da ta nesreča zadeba tudi vse druge, ki imajo vrednost, glaseče se na krome. Milim, da tega niti treba. To ravno hočem povedati in nekoliko podkrepiti. Vzemimo slučaj, prodal je kdo zemljišče v času polne veljave krome in je pustil skupilo začasno, — vknjizeno na zemljišču ležati. Če bi moral ta človek po uravnavi vzeti skupilo v dinarih po usodnem klijuču, stori se mu velika krivica, ki ni v njenem utemeljena. Zemljišče je ohranilo svojo vrednost, ki jo ima samo v sebi, kroma pa je padla, ker ni fundirana. Njen padec se izraža v razmerju z dinarjem. Relacija krome v polni vrednosti proti dinarju je bila 100:95, torej stoji dinar še niže kakor kroma.

Ker je zemljišče, ki je ohranilo vrednost, bilo prodano ob polni veljavi krome, mora protivrednost, kupnjina, isto tako ohraniti polno vrednost in biti plačana z dinarjem al' pari, ki je pri vsem tem še manj vreden kakor polno vredna kroma (100:95).

To je pravično in ne razumem, zakaj bi se ne dalo tako urediti. Isto velja o vseh drugih zavezah, ki se so za čas nerafinirane valute sklenile. Dal sem n. pr. posojilo v pošteni svoti dobrih krom, zakaj naj sedaj prejem v povrčilo samo svotico dinarjev in ne v polne svote, al' pari, pri čemer sem itak še za 5% oškodovan.

Ne prezirjam težav in neskladnosti pri takoj ureditvi. Recimo, da so pravna razmerja nastala v dobi, odkar pada kroma. Tu bi bilo krivично in neupravljena korist upnika, če bi se mu izplačala terjatev v dinarih al' pari. V takih slučajih bi se moral ugostiti, kako vrednost, kurz, je imela kroma, ko je pravno razmerje nastalo, in po stanju tega kurza bi se odmerilo plačilo v dinarih. Bode gotovo še veliko drugih težav, toda vse ne odtehtajo nesreča, ki bi naše nacionalno premoženje zadebla,

če dinar vrže kromo na vsem obsežnem području narodnega gospodarstva.

(Dali smo mesta tudi temu predlogu, [dasi se še njim ne strinjam], ker smo mnogi, da je stvarna diskusija o uravnavi valute sila potrebna. V pričujočem članku pogrešamo nasvet, kako naj se izvede nasvetovanja različna zamenjava kronske vrednosti. Sicer pa opozarjam na današnjo izjavo vlade po kateri se bo vprašanje v bližnji prihodnosti reševalo javno.)

Boj za in zoper nemščino.

V zadnjem času se pojavljajo v časopisu vedno bolj pogosto članki, ki zahlevajo, naj se pridrži v naših šolah kolikor mogoče mnogo nemščine. Tu sem spadajo tudi stremljenja, ki hočejo ohraniti veljavno nemščino v našem javnem življenju oziroma v uradih.

Prepričani smo, da v vseh teh pojavih ne tiči ničesar drugega kot v našem kulturnem plašču zavito politično stremljenje nemščino in avstrijsko orientiranih krogov v naši državi. Gre tukaj za isto hinavščino, ki smo jo preje moralni mi sami uganjati nasproti Avstriji. Vsak poskus političnega približanja k našim jugoslov. bratom smo moral skriti zakrinko samo kulturnega približavanja. Saj vendar ni mogoče misiliti, da bi preprfan Slovencev in Jugoslovanov hotel zamuditi priliko, ki nam je enkrat po več kot tisoč letih dala zgodbina, da se rešimo pogubne na nemškega vpliva, ki se v prvi vrsti vendarne izraža v vplivu nemškega jezika na naše kulturno in državno življenje.

Navadno se sklicujejo ti oboževaleci nemškega jezika na kulturno stališče. Kulturno vprašanje pa pri opustitvi nemškega jezika ne more igrati prav nobene vloge. V naši državi nas bode okoli 14 milijonov Jugoslovanov, ki dobro razumemo in dostikrži, da sedaj govorimo ali boderemo v najkrajšem času govoriti isti jezik. Kajti o tem pač ni nobenega dvoma, da bode naša inteligenca v najkrajšem času popolnoma obvladala srbohrvatski jezik. Ta je pa gotovo tako razvit in ima toliko vsovrstne in posebno tudi znanstvene literature, da nam more tožadljivo slovensko pomanjkanje v srednješolskem in tudi visokošolskem oziru nadomestiti. Sedanji naši slovenski znanstveniki, ki so večinoma le nemščine popolnoma zmožni, bodo tudi v bodočnosti za svoje nadaljnje izobrazovanje lahko rabili nemški jezik, nova naša generacija bude po imenu nadomestilo v naglo se razvijajoči srbohrvatski literaturi in v francoski, kateri jezik se boderemo mi menda ravno tako lahko prefektno naučili, kakor že dosedaj Srbi, Poljaki, Rusi, Romuni, Turki in drugi narodi, ki so od Francozov oddaljeni ravno toliko kakor mi ali še bolj.

Celo ničev je pa razlog, da bi naši dijaki rabili nemščino radi nemških univerz. Naši dijaki bodo imeli doma univerze in tehnike, imeli bodo visoko razvite češke pa tudi poljske in ruske visoke šole. Saj je znano, da se nauči dijak slovenskega jezika v par tednih toliko, da lahko sledi predavanju. Francosčino si bodo pa dijaki po srednjih šolah po pametem učenem načrtu itak popolnoma osvojili, nakar jim bodo odprte francoske visoke šole.

Poglejmo si za primer le Madžare, ki so v enakem položaju kakor mi. Kljub temu, da so bili v zvezi z Avstrijo in potom nje z Nemčijo, so vendar nemški jezik skoraj popolnoma pomagali iz svojih šol, in to tudi kljub temu, da so čisto izoliran narod, ki ni načelna nemščina sorodnega jezika za nadomestilo, dočim so nam na razpolago mogočni slovenski jeziki s staro kulturo. In če že kdo trdnovratno misli ali vsaj simulira, da bi se ravno mi Slovenci oziroma Jugoslovani ne mogli pričuti francosčini, zakaj bi pa ne vzelki kot drugi kulturni jezik ruščino, ki bi našim tako silno po kulturi hranili oboževateljem nemščine pač mogla zadostovati.

Res pa je, da se bosta nemščina in italijansčina rabili v trgovskem občevanju z našimi sodi. Radi tega smo seveda tudi mi za to, da bi se ta dva jezikova gojila v trgovskih šolah.

Nemščina in laščina se bosta pa tudi radi dolge meje, ki jo imamo z nemškimi in laškimi sodi, širila med nas praktično po medsebojnem občevanju v obmejnih ozemljih, in sicer več kakor nam bode ljubo. Sploh smo pa tako prepojeni z nemščino, da boderemo še kravati pot poti, predno se je boderemo iznemili. Našim za nemščino gorečim krogom torej nikakor še ni treba obupati.

Po našem mnenju gre pri presojevanju tega vprašanja edino le za to, ali ogrožuje to inficiranje celega našega kulturnega in državnega življenja naš narodni obetoj ali ne. Ker je pa ogromna večina našega naroda tega mnenja, da je to širenje nemškega jezika za nas pogubno, kakor kuga, je naša dolžnost, da sedaj, ko je nam usoda dala to možnost v roke, korenito iztrebito to zlo. In če bi tudi po mnenju nemških malikovalev za par let pozneje prišli na vrhunc kulture, bi to

škodo v primeru s tem, da smo si ohranili svojo narodnost, pač lahko preboleli. Sploh je pa čudno, da so ravno tisti ljudje sedaj, ki gre za odpravo nemščine, v tak obupnem strahu za kulturo, ki zanje preje niso bili nikdar posebno vneti. Sicer pa res nima smisla, se prepričati s temi propagatorji nemščine, ki skrivajo za navidezno kulturno kinko svoje poželjene po blaženih avstrijskih časih.

Politične vesti.

Poziv. Z veseljem opozarjam, da se mnogi želijo udeležiti narodnega dela na Koroškem. Ker je dela za vse dovolj, narodnih delavcev pa primanjkuje, prosim, da se sami oglašajo vsi tisti, ki hočejo sodelovati posebno kot govorniki na shodih in da nam ob enem poročajo, ali obravnavajo gospodarska ali politična vprašanja. — Narodni svet za Koroško, Doberlav.

V zadnjem času se pojavljajo v časopisu vedno bolj pogosto članki, ki zahlevajo, naj se pridrži v naših šolah kolikor mogoče mnogo nemščine. Tu sem spadajo tudi stremljenja, ki hočejo ohraniti veljavno nemščino v našem javnem življenju oziroma v uradih. Prepričani smo, da v vseh teh pojavih ne tiči ničesar drugega kot v našem kulturnem plašču zavito politično stremljenje nemščino in avstrijsko orientiranih krogov v naši državi. Toda on vzrokovan noč videti, on raje išče drugod, mestu pri — svojih ljudeh in njihovem državljanju. Tam naj išče, tam bo vzroke našel. Gleda straža 22. t. m. smo pa mnenja, da je to taktično in ne načelno vprašanje. Velike zapadne demokratije so ga preprečile, pri čemer je bil nesmiseln, ker bi bil skodoval Jugoslaviji in ne dosegel nič, kvečjemu bi bil dosegel to, kar žele boljševiki, židje, Nemci, Lahi itd. No, k sreči ni bilo treba v praksi izvrševati taktičnih načel ne ene druge stranke.

— Seja narodnega predstavninstva. Beograd, 23. avgusta. Seja Narodnega predstavninstva, na kateri se nova vlada predstavi parlamentu, se vrši danes popoldne ob 4. Nova vlada bo na tej seji podala izjavo, ki obsegajo njen program, ter prosila Narodno predstavništvo za zaupanje odnosno, naj vzame njen program na znanje.

— K vladni izjavi. Beograd, 23. avgusta. Predsednik vlade g. Davidovič je sporodil vsem političnim klubom, ki se ne nahajajo v vladah, da bo vladna na današnji seji parlamenta predložila svojo izjavo in da se bo seja na to prekinila, da morejo stranke pismeno vladno izjavo proučiti in določiti napravljeno razglasitev. Vendar se pa vzdržujejo naše informacije, da so radikalci oficielno vodili takšne razgovore, z vso odločnostjo. Njihovo zan

Sokolstvo.

Okožni zlet novomeške sokolske župe v Št. Rupertu. Veliki Šmaren, dne 15. avgusta je bil za romantični Št. Rupert najlepši narodni praznik. Posetil ga je prvič Sokol, nositelj prave narodne in kulturne ideje, prav častnem številu, da tako podkrepil jedno najmlajših bratskih društev, Sokola v Št. Rupertu. Ob 9. odpeljal se je novo-meški Sokol s svojo godbo z vlakom iz Novega mesta. Spomota se mu je pri-kopil Sokol iz Trebnjega, Št. Janžki Sokol in Sokol iz Mokronoga. Na pos-taji Rakovnik je pozdravljen članstvo starosta Št. Ruperškega Sokola Zupančič v kratkem nagovoru, kateremu je odgovoril župni starosta dr. Vasič. V Št. Rupertu nagovoril je došla društva in goste br. podstarosta Lunaček v na-vdušenem nagovoru, razmotrivačoč po-men tega lepega dneva. Zahvalil se mu je župni starosta dr. Vasič. Ob 16. uri zbral se je občinstvo, (nad 2000 oseb) na lepo okrašenem telovadišču. Narod in sokolstvo je nagovoril župni starosta dr. Vasič, povdaranjač v svojem govoru veliki pomen sokolstva za narodindržavo. Po končanem nagovoru vršila se je ob zvokih sokolske godbe javna telovadba, ki je izborna vspela. Tako nastop telovadkinj (16), telovad-ov (76) in naraščaja (13) pri prostih vajah, kakor na orodju izzvalo je vse-stransko polvalo. Zlasti so ugaljali Sokolci iz Mokronoga, ki so želi živahnopriznanje. Višek navdušenja je izzvala z odličnim svojim nastopom vzorna vrsta novomeškega Sokola. Po končani telovadbi vršila se je od 18. ure nadalje pozno v noč prav prijetna in neprisiljena ljudska veselica, katero je posebno povzdignila godba novomeškega Sokola. Izvrstno je bilo tudi petje mešanega zbora iz Trebnjega. Tako je naglo minil čas veselice in ob 23. uri se je bilo treba ločiti od tako lepega Št. Ruperta. Vsem posetnikom tega lepega zleta ostala bo ta prieditev v trajnem spominu, novoustanovljenemu Sokolu v Št. Rupertu pa naj bo v bodrilo k vstrajnemu delovanju za bodočnost.

A. M.

Sokolski zlet v Borovljah, ki ga priredila Gorenjska župa v nedeljo, dne 31. avgusta t. l., je prvi večji nastop Sokolstva na Koroškem. Le mali oddelki gorenjskih Sokolov so si mogli doslej pridobiti dostop v tužni Korotan, vsak večji nastop in pred svetovno vojsko sploh vsako življensko znamenje je bilo onemogočeno vsled prepovedi političnih oblasti vseh instanc. To pot gre Sokolstvo na Koroško z razvitim praporom. Na teh praporih se blesti Tyršovo geslo: v roki moč, v srcu pogum, v miših domovina. Javna telovadba bo pokazala koroškemu ljudstvu, kako vzgaja Sokolstvo vse sloje k tisti disciplinirani sili in k tisti duševni in telesni svržnosti, ki nič v človeški duši vse suženjske instinkte, sebičnost in strahopetnost in ki ne dopusti nikdar, da bi narod v boju za obstanek in napredok upadel ali celo poginil. Koroško ljudstvo naj spozna, da je mogočna naša sodobna kultura, da nas dela ravno-pravne drugim narodom, nas usposablja za napredok in upravičuje k vprašanju: Slovenec sem, kdo je več? Borovljanski zlet naj zabiči omahljivec, da biti slovenske krv, budi Slovencu ponos. Ta dan pokažimo javno pred svetom, da se s ponosom zavedamo dostojanstva svojega rojstva in da zahtevamo čase slavne koroške zgodovine naših in za nas. Zato v nedeljo 31. avgusta vsi v Borovlje. Podrobnosti objavimo pravčasno, vsa pojasa daje predsedstvo Gorenjske Sokolske župe v Kranju. Zdravo!

Sokol I. v Beričevem. V nedeljo 24. t. m. predimmo z našim obrtnim in Šolskim naraščajem celodnevni izlet v Beričevem pri Ljubljani. Izletniki se zbirajo pred društvenskim lokalom trg Tabor 2, odkoder odkorakajo ob 8. uri po Martinovi cesti, mimo Tomačevega in Jarščev sv. Jakoba most dalje do Beričevega. Med pohodom odmor in skušnja prosliti vaj. V gostoljubni hiši brata Grada dobimo skupni obed, ki stane 4 K za osebo. Po tretji uri javni nastop z nagovorem. Krog 5. ure popoldne povratek v mesto. V Beričevem se snuje sokolsko društvo. S svojim izletom posemo prve bratske pozdrave bratom-možem, ki v svoji narodni zavednosti vrše priprave za ustanovitev ondostenega Sokola. Vabimo svoje članstvo, zlasti starše naše dece, da se po možnosti izlete udeleže. Zdravo! Odbor.

Sokol I. opozarja brate člane in sestre članice tudi na nedeljsko prieditev najmlajšega sokolskega društva našega Sokola v Polju, ki se vrši na dvorišču brata Kuharja v Vevčah z raznovrstnim sporedom. Med drugim nastopom javno ondostni naraščaj. Zdravo! Odbor.

Dlaki, ki hočejo v prihodnjih dneh v Češkoslovaško republiko, naj se nemudoma javijo na naslov: G. Zupančič Kamnik, Šutna 28. »Zastupitelstvo drah« nam daje na razpolaganje izletne osebni voz. — G. Z.

Visoškošolci, ki hočejo študirati prihodnje leto v Švici, naj vpošlojijo najkasnejše do 29. avgusta pršnje za potovanje in bivanje v Švici na naslov:

F. Schiffner, Ljubljana, Kongresni trg 6. Nasloviti je pršnje na kraljevo ministarstvo za zunanje zadeve v Beogradu. Omeniti je kraj in način študija. Priložiti je domovinski list in vojaško odpustnicu. Vsakdo mora navesti, da ima za kritje stroškov svojega bivanja v Švici potrebna sredstva. Če jih pa nima, naj omeni, da reflektira na državno podporo. Prošnja mora biti kolovana z 2 K, vsaka priloza pa z 1 K.

Oprostitev od orožnih vaj. Glede

konstitutiva uradništva in kvalifikacij

telovadno društvo Sokol Brezovica priredi v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. malo vrtno veselico na senčnatem vrtu pri g. Velkvahu. Spored: 1. Gledališče na prostem »Deseti brat« 2. Komični prizor »Vaški Tonček« 3. Plez. Zadelek ob 15. uri (3. popoldne.) Vlak iz Ljubljane na Brezovico odhaja Ljubljana glavni kolodvor ob 13'15 ur in ob 16. uri. Za nazaj bodo vozovi na razpolago. Čisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov novo telovadnice. Bratje in p. t. gostje iz Ljubljane pridite vse, da vidite uspeh novo ustanovljenega društva. Na svidenje v nedeljo na Brezovico. Na zdrav!

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptaju. Za Sokolsko slavnost, dne 7. je izdal odbor slediči poziv, ki se razširja kot lepk: Velika Sokolska slavnost! Proslava petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra t. l. v Ptaju. Poziv Sokoli-rojaci! V osvobojenem Jugoslovenskem Ptaju pričelo se je novo življenje. Meseca septembra 1908 še začnili teptani Slovenci so gospodarji na lastni grudi. Pokazati hočemo, kako razumemo svobodni Jugoslovani svoje vzvišene dolžnosti, ki so nam nastale v veliki, lepi, svobodni domovini. Ne pobijanje nasprotnika, ne narodna nestrost, smotreno kulturno delo je naše geslo. Krepimo si dušo, krepimo telo! Le potem nam ne zatemnijo nikdar žarki svobode, le potem zasveti solnce svobode še našim neodrešenim bratom-Bratje, sestre! Rojaci! Pozivljamo vas, da se udeležite polnoštevilno Sokolskega zleta, proslave petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra 1919 v Ptaju. Odbor. Natančen spored slavnosti se priobči v sokolskem zletu v Kočevju v 192. številki našega lista pravljamo v toliko, da g. dr. Vilko Maurer ni kočevski rojaki, ampak samo tačni notar v Kočevju.

Dnevne vesti.

Zahvala. V čast in dolžnost mi je, da se zahvalim vsem udeležencem tabora v Šinčivasi, v prvi vrsti našemu prevzv. knezu in škofu ljubljanskemu, da je s svojo navzočnostjo počastil, z daritvijo sv. maše posvetil celo prieditev in s svojim rodoljubja kipečim govorom razvnel tisočglavo množico, nadalje vsem govornikom, posebno g. dr. Trillerju, podžupanu naše stolnice, zastopnikom razn. društev in dolgi vrsti izbornih govornikov in obema govornicama, ki so umeli, včizk vročini ure dolgo ohraniti poslušalce v napeti pozornosti. Istotako iskrena hvala vsem društvom, posebno tistim, ki so se udeležila s svojimi zastavami, in vsem oficijelnim zastopnikom. Ta zgodovinski tabor, ki se je vršil ob pravem jugoslovenskem vremenu, je potekel tako veličastno in uplival tako mogočno, da ostane vsem udeležencem kot svetel spomin v bodrilo k nadalinemu delu. Korošcem pa je vzbudil željo in potrdil voljo po združitvi z ostalo Slovenijo in Jugoslavijo. Zato Bog vas poživi vse, ki ste pripromogli k temu mogočnemu uspehu!

General Maister.

Poverjenik za notranje zadeve gospod Golia prihodnji teden ne bo sprejemal strank.

»Uradni list« št. 134 prinaša na redno osrednje vlade: »Pravilnik o ustanovitvi in delovanju gozdro-industrijske centrale pri ministru trgovine in industrije.«

Imenovanja pri južni železnici. Imenovanja sta revidentom: progovna nadziratelj Ivan Gregorič in Gašper Pezdir v Ljubljani. — Pristavom sta imenovana: Anton Mašle, asistent v Ljubljani in Ivan Strazičky, asistent v Mariboru.

Slovo. Poročnik Janez Drago, po-vljenik 5. čete 47. peš. polka je zapustil danes svojo četo. Z njim je izgubila četa svojega najboljšega poveljnika. Prijavljen pri vseh je spravil svojo četo v vrsto najboljših. Bjal nam je vsem, v težkih in veselih dneh najboljši brat in neprecenljiv tovarš. 5. četa si je pod pridobila poveljstvom pridobila neprecenljivih zaslug za tužni, a sedaj osvojeni Korotan. Sedaj je odšel, a s sladko zavestjo v srcu, da je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh in da mu je domovina dolžna zahvalo. 5. četa ga pa hrani v najlepšem spomini.

Dlaki, ki hočejo v prihodnjih dneh v Češkoslovaško republiko, naj se nemudoma javijo na naslov: G. Zupančič Kamnik, Šutna 28. »Zastupitelstvo drah« nam daje na razpolaganje

izletne osebni voz.

Visoškošolci, ki hočejo študirati prihodnje leto v Švici, naj vpošlojijo najkasnejše do 29. avgusta pršnje za potovanje in bivanje v Švici na naslov:

F. Schiffner, Ljubljana, Kongresni trg 6. Nasloviti je pršnje na kraljevo ministarstvo za zunanje zadeve v Beogradu. Omeniti je kraj in način študija. Priložiti je domovinski list in vojaško

odlukovodno društvo Sokol Brezovica priredi v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. malo vrtno veselico na senčnatem vrtu pri g. Velkvahu. Spored: 1. Gledališče na prostem »Deseti brat« 2. Komični prizor »Vaški Tonček« 3. Plez. Zadelek ob 15. uri (3. popoldne.) Vlak iz Ljubljane na Brezovico odhaja Ljubljana glavni kolodvor ob 13'15 ur in ob 16. uri. Za nazaj bodo vozovi na razpolago. Čisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov novo telovadnice. Bratje in p. t. gostje iz Ljubljane pridite vse, da vidite uspeh novo ustanovljenega društva. Na svidenje v nedeljo na Brezovico. Na zdrav!

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptaju. Za Sokolsko slavnost, dne 7. je izdal odbor slediči poziv, ki se razširja kot lepk: Velika Sokolska slavnost! Proslava petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra t. l. v Ptaju. Poziv Sokoli-rojaci! V osvobojenem Jugoslovenskem Ptaju pričelo se je novo življenje. Meseca septembra 1908 še začnili teptani Slovenci so gospodarji na lastni grudi. Pokazati hočemo, kako razumemo svobodni Jugoslovani svoje vzvišene dolžnosti, ki so nam nastale v veliki, lepi, svobodni domovini. Ne pobijanje nasprotnika, ne narodna nestrost, smotreno kulturno delo je naše geslo. Krepimo si dušo, krepimo telo! Le potem nam ne zatemnijo nikdar žarki svobode, le potem zasveti solnce svobode še našim neodrešenim bratom-Bratje, sestre! Rojaci! Pozivljamo vas, da se udeležite polnoštevilno Sokolskega zleta, proslave petdesetletnice Narodne čitalnice dne 7. septembra 1919 v Ptaju. Odbor. Natančen spored slavnosti se priobči v sokolskem zletu v Kočevju v 192. številki našega lista pravljamo v toliko, da g. dr. Vilko Maurer ni kočevski rojaki, ampak samo tačni notar v Kočevju.

Iz laškega vjetništva sta pobegnila četovodja Josip König, gostilnjčar in posestnik z Vrancem, in desetnik Josip Kropić iz Pečovnika št. 60 pri Celju. Imenovana sta služila pri bivšem 87. pp. König je užil kot sanjetni podčastnik in je bil pri častnikih in moštvu prijavljen. Udeležil se je več ofenziv na Soči in Piavi. Pri poslednjem je bil ranjen in bil vsed tega 23. junija l. i. ujet. Simpatije si je pridobil vsed svoje požrtvovljnosti in nevraštenosti: marsikatevranca je klub ljutem ognju rešil na varno in mu ohranil življenje. Ko je bil ob Piavi ranjen, je do zadnjega hipo pomagal svojim tovarišem. Tak mož bo gotovo tudi v naši narodni vojski, če ga bo klicala domovina, na svojem mestu.

Iz nemško-avstrijskega ujetništva. Pred par dnevi smo po dolgem trinajst-dnevnom maršu dospeli preko Čeho-Slovaške v domovino. Dne 27. julija 1919, št. 9885/19 se je dovolila posestnikom zdravilnih, v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev se nahajajočih toplice v sejski dobi polovična vozinja po progah državnih železnic na slediči način, ozir. pod sledičimi pogoji: Posestniki toplice kupijo na odhodni postaji vozovnike poljubnega razreda za celo ceno. Te vozovnice so veljavne tudi za povratek, vsed česar se jih pri napotu ne sme oddati. Kot toplice se smatrajo slediči kraji: a) v Sloveniji: Toplice na Dolenjskem, Topolšice pri Šoštanjiju, Dobrava pri Celju, Rogaška Slatina, Radenci, Rimskie toplice, Laško in Čatež pri Brežicah; b) v Srbiji: Aranđelovačka, Vranjska, Vrnjačka, Koviljača, Matruška, Mladenočka in Ribarska; c) v Hrvatski in Bosni: (razglašena sledi). Nadaljnje informacije dobre posestniki toplice pri vodstvu do tičnih toplice.

Evangelika cerkev. Župnik dr. Schneider se je vrnil z dopusta in bo imel dne 24. avgusta ob 10. dopoldne zopet božijo službo. Topliška vest. Z odlokom ministra saobraćaja z dne 17. julija 1919, št. 9885/19 se je dovolila posestnikom zdravilnih, v Zagreb-Zidanji most in Zidanji most - Zagreb, si usojam podati slediče pojasnilo: Kolodvorsko poveljstvo na Zidanem mostu se sploh nikoli s katerimkoli zaplenbam ni pečalo. Zaplenbe se vrše samo s strani potujočih organov, komisarijata železniške policije južnega kolodvora v Zagrebu in s strani finančnih organov. Samo ob sebi utemeljeno je, da kolodvorsko poveljstvo tem organom čisto nič zauzakati, oziroma prepovedati ne more, kar se tiče izvrševanja njihove službe. P. n. občinstvo naj torej strogo razločuje med kolodvorskim poveljstvom Zidanji most in drugim kontrolnim organi in naj se s tozadavnimi pritožbami obrne vedno na pravni naslov.

Topleška vest. Z odlokom ministra saobraćaja z dne 17. julija 1919, št. 9885/19 se je dovolila posestnikom zdravilnih, v Zagreb-Zidanji most in Zidanji most - Zagreb, si usojam podati slediče pojasnilo: Kolodvorsko poveljstvo na Zidanem mostu se sploh nikoli s strani potujočih organov, komisarijata železniške policije južnega kolodvora v Zagrebu in s strani finančnih organov. Samo ob sebi utemeljeno je, da kolodvorsko poveljstvo tem organom čisto nič zauzakati, oziroma prepovedati ne more, kar se tiče izvrševanja njihove službe. P. n. občinstvo naj torej strogo razločuje med kolodvorskim poveljstvom Zidanji most in drugim kontrolnim organi in naj se s tozadavnimi pritožbami obrne vedno na pravni naslov.

Neprijetni slučaj. Čujejo se pri-

tožbe, da je blago, ki je doliti pri raz-

nih aprovizacijah, običajno na razpolo-

gvedno proti koncu meseca, tako,

da marsikater stranka še tiste male-

kočne ne more kupiti, marveč jo mora pu-

stiti, da zapade v korist Bog zna ko-

mu? Če pride blago res vedno tako

pozno, naj se pa rok podaljša za par

dni v prihodnji mesec. Ljudje, ki so od-

visni od kart, nimajo vedno na razpolo-

gvedno stotakov, kakor jih imajo verižni-

kli. Ki imajo itak vsega dovolj.

To se menda lahko in naj se tudi vpošteva!

Hvaležno povračilo. Piše se nam:

Pred kakim 65. ali 70. leti je moral bi-

<p

in po lepši bodočnosti zatiranega Slovanstva. Pa prešlo je tudi to, vse to in najhujše. V lastni zlobi se je ubila končno ta bestija in odprla so se nam vrata svobode, skozi katera smo koračali srčnih src in smejočih lic v objem vrili in junaških naših bratov Srbov, pod okrilje herojskega kralja Petra, ki je zasedel prestol naše lepe, mlade, a močne Jugoslavije. Svobodni in srečni so se tedaj zopet zbrali Polzelani, oživeli svojo Ciril - Metodovo podružnico ter ji postavili na celo zavednega in požrtvovalnega rodoljuba, gosp. dr. V. Červinka. Koga so si v tem predsednikom podružnice, pokaže je nih prva velika priveditev zadnjo nedeljo. V plemenitem delu za blazor cloveštva vedno in vsestransko zaposteni gospod zdravnik, se ni strašil truda ter je kot brhek mladenc vedno stal med narodno polzelsko mladino, ponazarjal, svetoval in žrtvoval in ni čuda torej, da je vrtna veselica dne 17. avgusta moralno tako krasno uspela in da dobi Družba sv. Cirila in Metoda od nje lete tisočake. Sodeloval je pri sporedi in zavabi mladi pevski zbor iz Celia, ki ga je vodil gosp. profesor Beranič, z njim pa poselil priveditev tudi gosp. skladatelj dr. Schwab. Kdo bi hvalil vsakega posebej, lepo je bilo, ko smo videli veliko sosedov in domačinov. Poudarjati pa moramo ter posebno nazlatati, da se je zbralo krog podružnice vse, kar čuti resnično in pristno narodno, vsa zavedna inteligenco in veliko domačega prebivalstva. Posebno naj omenimo, da sodeljujeta vneto in navdušeno tudi naslednika našega umrelga predvojnega predsednika gosp. Žitona z gosp. Tirškom ter vso slovensko uradništvo oben tovarn. Da se je strinilo krog podružnice vse, kar čuti resnično jugoslovansko, je za Polzelo velike važnosti, kajti vsenemški kapital je deloval takoj pred vojno žalil zelo uspešno ter dosti zastrupil. Treba bo delati, bo drti in navduševati narod, da zapoim novo dobo, da spozna dobra tiste naše brate, katere so jih med vojno opisovali kot najslabše ljudi in to celo tisti, ki se danes hočejo kazati navdušene Jugoslovane, a so bili in ostanejo še v bodoče v srcu nemškutarji, dasi se sedaj celo silijo med podružnicari, ki se jih pa upravičeno otrešajo ter so se jih srečno odresli, kaiti hinacev, ki doma še vedno nemščino tolčajo - nihče ne mara. Svobodna jim pot k Nemcem - lačenbergeriem: nihče za njimi ne bo rosil solza. Vi, zavedni Polzelani pa, ki ste stvorili močno vrgo, ker ste odvreli trhle in nezanesljive člene, delate vzdajno, vedno složno in vaši uspehi bodo vedno stajneši.

Pasji kontumac. Z ozirom na razglašeni pasji kontumac za mestno občino ljubljansko, se lovi pozivljajo, da dajo svoje pse po mestnem živinodravniku preiskati, ker bodo le na podlagi te preiskave pri mestnem magistratu dobili dovoljenje, da smejo s psi hoditi.

Umrli je v Mariboru nadušitelj v potku g. Iv. Kocuvan. — Na Primskem pri Kranju je umrl g. Ivan Košnik, sedmošolec SHS. gimnazije v Kranju. N. v. m. p!

Gleda firmeža in raznih barv opozarjam na današnji oglas tvrdke Jančar & Ko. Slomškova 19.

Opozorilo. Opozarjam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravil kdorkoli na moje ime. Emil Lajovic.

Bernard Aldor, ki se spominja njegovega nastopa še vsi obiskovalci kino Ideal v lanskem letu z največjim uspehom vprizorenem kulturnem filmu »Bodi luč!« igra te dneve naslovno in glavno vlogo v lepem filmskem igroku »Ljubezen van Royka«. Imponuje je njegov kavalirski nastop, umerena igra, elegantne kretnje in njegov mirno, a vendar mnogo izraznjoči jasni pogled. Film se odlikuje tako po svoji nevsakdanji vsebinai, kakor po izbornih igralkih in izborni režiji. Poleg tega zanimiv posnetek! »Moderno kopališče«. V torek nov spored z moderno filmsko novitetom »Mlada dama iz višjih krogov«. Kino Ideal.

Zdravje.

Sekundarski službi v Mariboru. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje dve sekundarski službi na obči javni bolnišnici v Mariboru. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

Tehaj za babice prične na učni šoli za babice v Ljubljani dne 1. oktobra 1919. Vspremjni pogoji so razvidni iz »Uradnega lista« št. 134. Za ta tehaj je razpisanih tudi deset ustavnih učenega zaklada po 200 K s pravilnim povračilom za pot sem in nazaj. Tozadovne prošnje za podelitev se vlagajo opremljene s potrebnimi dokumenti do 10. septembra t. l. pri pristojnem glavarstu oz. magistratu.

Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani pozivlja vse medicince in medicinke, da mu javijo, kakor hitro mogoče sledete podatke: Ime, rojstno leto in kraj, domovinska občina, semester svojih študij, kie so poslednji semester dokončali in kje nameravajo v bodgeči študirati. — Sanitetni šef, dr. Ivan Oražen.

Tedenški izkaz naležljivih bolezni od 3. do 9. avgusta 1919 na ozemlju deželne vlade za Slovenijo. Škrilatica (Scarlatina): Litinski okraj: občina Litija: 2 osebi oboleli. — Dajica (Diphtheria): Celjski okraj: obč. Trbovlje: 1 oseba obol. Ljutomerški okraj: občina Verženje: 1 osebi obolela; mariborski okraj: občina Zgorje Porščiš: 1 oseba obolela; sloveneški okraj: občina Ribnica: 1 oseba obolela; velikovški okraj: občina Guščani: 1 oseba obolela; ptujski okraj: občina Hardek: 1 oseba obolela. — Trebušni tifus (Tiphus abdominalis): Celjski okraj: občina Braslovče: 1 oseba obolela; občina Celje, okolina: 1 oseba obolela; krški okraj: Št. Jernej: 1 oseba obolela; kranjski okraj: Sv. Jošt: 1 oseba obolela; Predpolje: 1 oseba obolela; Seča: 1 oseba obolela; mariborski okraj: občina Radvanje: 1 oseba obolela; Rudeči breg: 1 oseba obolela; sloveneški okraj: Slovenske Konjice, v bolnišnici: 2 osebi oboleli. — Gradišča (Disenterija): Celjski okraj: občina Celje, okolina: 1 oseba obolela; ljubljanski okraj: Ljubljana: 10 oseb obolelo, 2 umrli; moščki okraj: občina Lužička vas: 2 osebi umrli; naduški okraj: občina Javorje: 1 oseba obolela; velikovški okraj: občina Waženberk: 5 oseb obolelo, 2 umrli. — Koze (Varfela): Celjski okraj: občina Trbovlje: 8 oseb obolelo, 1 umrli; kočevski okraj: Sv. Gregor: 1 oseba obolela; mariborski okraj: občina Županje: 1 oseba obolela; občina Smolnik: 1 oseba obolela; občina Slovenske Bistrica: 1 oseba obolela. — Azijska kolera: Mariborski okraj: občina Smolnik: 1 oseba umrla. — Malaria: ljubljanski okraj: občina ljubljana, mesto: 1 oseba obolela. — Trahom: sloveneški okraj: občina Slovenske Konjice, gradec: 1 oseba obolela. — Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro.

Kultura.

Izšla je št. 8 »Ljubljanskega Zvonca« s slednjo vsebino: G. Strniša: Spomenjenje, dr. Ivan Tavčar: Visoška knjiga, Frame Weber: Bistvo lepote, Milan Jane: Poroka v gozdu, Ivan Zorec: Ibrahim Suša, Janko Samec: Vsakdanja pesem, Anton Lajovic: Naši umetniki in novo avtorsko pravo, Igo Gruden: Vinski kleti, Janko Glaser: Kritikom rim, Ivan Pugelj: Prebudenje, Gustav Strniša: Gore, Avgust Žigon: Prispevek k petdesetletnici, R. Maister: Divjačina, Marija Kmetova: Intervju, Janko Glaser: Poletje. Listek in nove knjige. — »Ljubljanski Zvon« je najboljša jugoslovanska leposlovnica revija, ki jo je treba vsestransko podpirati. Letnina naročnika znaša 30 K, polletna 18 K in četrletna 9 K. Novi naročniki dobijo lahko še vse dosedanje letošnje številke.

»Imenik vojnikov ljubljanske pehote št. 17. po prevratu leta 1918.« je naslov 103 strani obsegajoči knjižici, ki jo je pisal in založil polkovnik župnik Martin Škerljanc v ljubljani. V uvodu podaja pisatelj na kratko polkovo zgodovino od dneva prevrata dalje do italijanskega vjetništva. Nato navaja pojmenki vse častnike in moštva, razvrščeno po posameznih stotnjah. Knjižica bo služila »v malo tolažbo vsem domačim, ki tako želijo pričakujejo nihovega (t. j. kranjskih fantov) povratka iz vjetništva v domovino«. — Ker je ves čisti dobjek namenjen polkovnim vojnim vjetnikom, kakor nam je povedal g. župnik, cena 4 K ne bo previšoka.

Sport.

Football-tekma. Na novem sportnem prostoru pred državnim kolodvornim se vrši v nedeljo 24. t. m. ob 5 uri popoldne football-tekma med našo »Ilirijo« in zagrebško »Sparto«. Hrvatski sportni klub »Sparta« razpolaga z izbalanciranim, povsem fair moštvo, ki se mu pozna marljiv training. Številne tekme, ki jih ima letos že za seboj, so mu pripomogle do precejšne rutine. — V »Iliriju« igrajo deloma stare, preizkušene moći, znane še iz sezona 1913 in 1914. Moštvo se nahaja v zadovoljivi formi, četudi mu manjka še skupnega traininga. — Tekma se vrši v vsakem vremenu. Vostopnina: sedeži à 5 K, 4 K in 3 K, stojišča à 2 K, dijaki in vojaki à 1 K. Člani S. K. »Ilirije«, ki se morejo izkazati s klubovo legitimacijo, so vstopnino prosti.

Gospodarstvo.

Zelenini in jekleni predmeti. Neka švicarska tvrdka je poslala trgovski in obrtniški zbornici v ljubljani ponudbo za raznovrstno jekleno žico, razno železo, verige, vijake, žage, žičnike, vsakovrstno pločevino itd. Dotična ponudba je interesentom v zbornični pisarni na vpogled.

Zeleni vitrioli in zvepleni ogljiki. Tvrdka, ki se zanimajo za nakup zelenjega vitriola in zveplene ogljike, dodev v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v ljubljani naslov neke dunajške firme, ki ponuja omenjene predmete v nakup.

Ponudba za vrečo. Privilegirana trgovska agencija naše države v Londonu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v ljubljani ponudbo za vrečo, ki je interesentom v zbornični pisarni na vpogled.

Odprava tovorov v severno in južno Ameriko. Spedičiška družba »Adriatica« v Trstu poroča trgovski in obrtniški zbornici v ljubljani, da je sedaj možnost dana, blago pošiljati preko Trsta v severno in južno Ameriko, kar je očitno glede prevoza po ozemlju, ki je od Lahov zasedeno. Natančnejša ponudba je dobiti pri omenjeni spedičiški družbi.

Območje zavoda za vrečo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest vzbudila veliko zadovoljstvo.

Nakane radikalcev.

Zagreb, 23. avgusta. »Rječ SHS« poroča iz Beograda, da nameravajo radijanojveški pariskih vesti zunanjih ministrov dr. Trumbić že v kratkem čas dostopiti v Beograd. V krogih demokratske stranke je ta vest v

Ove gojenki se sprejmeta na hrano in stanovanje. **Traška cesta** št. 11/1 desno. 8284

Sprejme se valjenec pri tvrdki **Henrik Kenda**, Ljubljana. 8265

Kompletna spalnica se takoj prodaja. **Marije Terezije c. Št. 8/II. desno od 6½ do 8. ure zvečer.**

SKROB fin bleščeče bel, razpošilja po pošti po 5 kg po K 48— za kilogram **Rudolf Zore & Komp. Ljubljana.** 8272

Vdova brez otrok dobi **kuhinjo in malo sobico** kot odskodnino za postrežbo. Ponudbe pod **Snažnost/8287** na uprav. Slov. Naroda. 8287

Nova obleka (loden) malo ponošen smoking, dobro ohranjeno kolo za gospoda, pnevmatika iz mernih časov, naprodaj. **Rimski cesta Štev. 1/I.** 8248

Suhu skladishte če mogoče v bližini kobilovra se isče za takoj. Ponudbe pod **"Takoj 24/8286"** na uprav. Slovenskega Naroda. 8286

S popolno oskrbo isče k dobrji družini stanovanje za sredi septembra gojenka trgovske šole. Ponudbe se prisojijo na **Anončno ekspedicijo Al. Matdič, Ljubljana.** 8281

Tehničnega ravnatelja, dobro izvežba, nega išče večna tovarna slaminikov v Rumuniji. Naslov se izve v upravnosti Slovenskega Naroda. 8254

Sprejemem zmožnega pisarniškega vođo pismene ponudbe z navedo do sedanje službe in zahtevkom place na kartonažna tov. J. Bonac sin, v Ljubljani. 8263

Prišni firnež oljnate barve lastnega izdelka, kakor suhe bareve, lake in barvo za oblike nude po najnižji ceni **Jandar & Comp. Ljubljana Slemškova ulica 19.** 8299

Brez posebnega obvestila.

Fran Kolbē
poštni uradnik

Veronika Kolbē roj. Weinberger
poročena 24. avgusta 1919.

St. Vid nad Ljubljano Zagorje ob Savi.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobrji skrbni oče, gospod

IVAN KOCUVAN nadučitelj v pokoju

danec ob 9. uri zvečer v 83. letu svojega truda in uspeha politega življenja izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega ranjkega se vrši v četrtek 21. avg. ob 3. uri popoldne na mariborskem pokopališču.

Maribor-Celje, dne 19. avgusta 1919.

Anton Kocuvan, trgovec; **Ferdinand Kocuvan**, višji davčni upravitelj, sinova in ostali soredniki.

Imeli smo ljudi — v poljanici, imeli smo jih — dali smo jih vam — kaj hočete, grobovi, še od nas? (O. Zupančič).

Naš ljubljeni sin in brat, gospod

Ivan Košnik sedmošolec SHS gimnazije v Kranju.

18 let star, nas je po kratki bolezni 22. avgusta popoldne nenadoma zapustil.

Zemške ostanke nepozabnega položimo v nedeljo, 24. avgusta ob 3. uri popoldne na Primskovem v domačo zemljo.

Gorica — Primskovo pri Kranju, 22. avgusta 1919.

Ivan Košnik, profesor, zdaj kapitan v I. jugoslov. polku, Tomsk, Sibirija, oče. **Angela Košnik**, mati. **Stanislav**, Milan, brata. **Mira**, sestra,

Zahvala.

Za mnogoštvene dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti naše nepozabne ljubljenke

FRANCKE

za darovane prekrasne vence in šopke in za častno spremstvo na njen zadnjati poti izrekamo s tem najsrcenejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo še spoštovanim gospodom zastopnikom profesorskega zabora Slovenske trgovske šole za udeležbo pri pogrebu in cenjenim pospodičnam součinkam, ki so nosile vence in šopke prav do rajnščinega prezgodnjega groba.

W Ljubljani, dne 22. avgusta 1919.

Žaluoča rodbina Irkičeva.

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Čuden Sin na nasproti glavnega pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Dijak in boljše rodbine isče stanovanje s hrano, po možnosti da bi bil sam. Ponudbe pod **"Notranjec/8136"** na upravnosti Slov. Naroda. 8136

Detek star 14 let, bi se šel učiti sedlarstvo ali kaj enacega. Ponudbe pod **"Notranjec/8136"** na upravnosti Slov. Naroda. 8136

Francoski težaj otvor diplomirana učiteljica. Pražakovska ul. st. 10, III. nadst. desno. 8283

Gospodinica ki je službovala kot blagajnica, isče primernega mesta. Ponudbe pod **"Pridna/8270"** na upravnosti Slov. Naroda. 8270

Deklica 6 do 12 let starca, iz boljše hiše, se sprejme za prihodnje šolsko leto v popularno oskrbo. Kje, po upravnosti "Slov. Naroda". 8259

Pokoj v klavirju začetnikom in dobro ohranjeni vinski sodi od 16—25 hl vsebine. A. Sušnik, Ljubljana. Zaloška cesta 21. 8246

Kupijo se dobro ohranjeni vinski sodi od 1/4 col do 1/2 col, latve raznih dimencij. Pregledi ponudbe z najnižjo ceno na V. Uršič, Zagreb, Ilica. 8055

Pohištvo v vseh modernih slogih poroča po zmerni ceni Fran Skafar, Ljubljana, Rimski c. 18. Stavbano in počitniško storitveno mizarstvo. Kupujem tudi les vsake vrste. 1072

Železo-vrtljilarja, klijucnica in dva kurjača potrebuje Rudniško ravnateljstvo v Kočevju. Reflektanti naj se zglašijo pri rudniškem ravnateljstvu v Kočevju. 8160

Tesarji karor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. **Anton Steiner, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jernova ulica št. 13** 4844

Zastopnik inozemske trdvice kupi večjo množino že **DRV** Obvezne ponudbe s izgotovljenimi skrajno ceno, dobamčnim časom in opisu na: **Ljubljana, postni predel 151.** 7820

Trgovci na deželi! Prodaja se fina črna krema v srednjih škatljicah po K 18— za tucat. Pošilja se po povzetju najmanj 6 tucatov. Rudolf Zore & Comp. Ljubljana. 7715

Pisalni stroj prva žamka, slovenska tastatura, se takoj po ceni proda. Pregledati pri Splošni zavarovalnici, Gledališka ulica št. 7/III (ulica pri Slovenskem gledališču). 817

Ište se za graščino na Gorenjskem neoženjen, zanesljiv, pošten, veden vrtnar, izuren v vseh strokah vrtnarstva in sadjevje. Poizvedbe v upravnosti "Slov. Naroda". 8113

Kupi se parni kotel „Ausdampfapparat“ z vso izparilno pripravo a sede, oziroma tudi brez nje. Ponudbe na: **Gospodarska zveza, Spodnja Šiška-Ljubljana.** 8215

Sobarica izurenja tudi v šivanju, se takoj sprejme. Dobra plača in hrana zasigurana. **P. Magdić, Ljubljana.** 8267

Naprodaj malo rabljeni stroj za izdelovanje parketov, fabrikat „Zimmermann Witte Wien“. Dopisi pod **"Lesna industrija/8260"** na upravnosti "Slovenskega Naroda". 8260

Kateri gg. kolegov oficijantov ozir. oficijant od politični ali sodne uprave na deželi bi hotel menjati s službenim mestom Ljubljana. Naslov na upravo "Slov. Naroda" pod "Menjava". 8261

Pekovski pomornik vsestransko izbran, urjen, z obrtnim štamptom kdo prije pomočnik ali poslovodja. Cenj. ponudbe pod "Starost 33" poštno ležeče Ljubljana 8279

Prodaja se vodna moč oddaljena od 100 m, Ljubljane 2 uri. Pripravna za vsako podjetje, ker se ravno zida, tako da vsak podjetnik se lahko po svoje uredi. Vpraša se pod "Voda" na Anončni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5, Ljubljana. 8282

Intelligentna gospodinica ki ima res dobro znanje in začetnico, se takoj sprejme samo čez dan ali tudi s popolno oskrbo k otrokom. Cenj. ponudbe na **P. Magdić, Žirovnica, Gorenjsko.** 8266

Sprejemem damskega krojača v trajno delo. Morar biti dobro izuren, prikrovjevalec ima prednost. Ponudbe pod "Dobr. trezen delavec/8268" na upravnosti "Slovenskega Naroda". 8268

Namizno sadje! Hruške in jabolka, zgodnjne in za zimo bodem pošiljal od 25 kg naprej ob 15. septembra. Kdor želi kaj naročiti, naj se začasno zglaši. Jos. Fr. Skasa, vrtnar, Rečica ob Paki pri Celju. 8253

Dvostrešna kočija (Landauer) malo rabljena, skor, nov, v dobrem stanju, čim in modro tapiceran se proda. Natančneje se izve pri poslovniku Jakobu Balu na Bledu (Gorenjsko.) 8278

Cenijalen osnutek kosiilnega stroja na motor najprvo na ponudbo naši industriji. Vprašanja radi odpotova ta kaj pod "Izum/8277" na upravnosti "Slovenskega Naroda". 8277

Pisarniška uradnica ki bi eventuelno vodila sama pisarniško delo, najraje trgovsko pisarno, isče primernega mesta. Cenj. ponudbe pod **"Pošta/8269"** na upravo "Slov. Naroda". 8269

Stanovanje z 2—3 sobami do 15. septembra oziroma 1 soba za takoj isče uradnik. Ponudbe pod "uradnik št. 55/8275" na upravnosti "Slov. Naroda". 8275

Dobele z deželi dosedaj še ne v službi v mestu, v starosti 17 do 20 let, poštena, se isče za običajno delo pri boljši rodbini v Ljubljani. Ima priliko dobiti prve pojme v boljšem kabinetu. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe pod "Dekle/8264" na upravnosti "Slovenskega Naroda". 8264

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe z novo listrasto obleko za 14.—15. letnega dečka in površnik, nobela volnina obleka, dva površnika, ena nova navadna obleka, salonska obleka, žaket. Poizve se: Konzervatorij ul. 12, pri hišniku, nasproti 1. drž. gimnazije. 8239

Vet kleparjev sprejme proti plačilu srednje skupine. F. Kara v Ljubljani, Poljanska cesta 8. 8193

An English lady gives lessons in her mother tongue Address at the office of this paper. 8191

Kupim hišo v Ljubljani. Cena 60.000 do 200.000 K. Ponudbe takoj na upravnosti "Slov. Naroda" pod Šifro „Nakup/8198“. 8198

Sprejme se pomočnica k šivanju, le najboljša moč, proti dobremu plačilu. Poizve se v upravnosti "Slovenskega Naroda". 8235

Pestunj dobro in zanesljivo, k trem otrokom, isčem za takoj. Ponudba v popolni oskrbi, plača dobra. Naslov pove upravnosti "Slov. Naroda" pod "planinsko posestvo/7536". 8241

Kavarniška blagajnica se sprejme proti dobremu plačilu. Reflektira se samo na izvežano, zanesljivo gospodčino, katera je že par let bila pri tej stroki v včjeti kavarni. Istotam se sprejme gospodčina k petletnemu fantku. Ponudbe naj se pošljajo na Kavarno "Central". 8241

Kontoristinja spredno in zadevno slijivo, samostojno, **sprejme proti plačilu tiskarna Makso Hrovatin, Ljubljana.** 8228

Učenec za trgovino z mešanim blagom primerno šolsko izobrazbo, se sprejme pri tvrdki **Vinko Marat v Silvici pri Šent Juriju ob Južnih težnicih.** 8195

Drva ali tudi gozd v bližini Železnice, kupi lesna izvora. Ponudbe pod Šifro "Anončni zavod 19. E." 8127

Prodaja 50 petlitrskih vložilnih komarcov iz belega stekla po 9 K komad **K. Seljak, Ljubljana, Žipovska ulica 1/III.** 8175

Hija z gostilno in trgovino ter 2 orazilna na travniku se vsled smrti lastnika takoj proda. Naslov pove Anončni zavod Beseljak & Rožanc, Cankarjevo nabrežje 5, Ljubljana. 8129

Imam naprodaj več vagonov krajinskih, žagonov, lahek poštni voz (samec) in stekleni voz z enim sedežem (brun). **A. Kajfez, Kotjeve.** 8189

Pisarniški uradnik se isče pri večjemu podjetju. Stanovanje, kurjava in razsvetljiva prostna. **Pokojna.** Pogoj: popolno znanje slovenščine in nemčine v gorovju in pisavici; popolno več samostojnega koncepta pisem, stenografske in strojopisne. — Les izvrstne moči naj pošljijo prošnje z navedbo zahtevkov. Ponudbe na dogovor. **Š. Štruklje/8239** na upravnosti Slovenskega Naroda. 8068

Službo tajnika razpisuje večja organizacija. Pisemne prošnje naj se vložijo na upravo "Slov. Naroda" do 10. septembra t. l. pod Šifro "štajnik/8213". Služba je po poskušni

PRAZNE SODE
od vseh vrst olja in petroleja, kakor tudi vrče od ameriškega petroleja, zato bo vred kupujemo v vsaki množini. Hrovat & Komp. Ljubljana, Vegova ulica 6. (Poleg realke). 8133

Konzervne steklenice
..: vkuhalni aparati ..:
pri trgovini z železnino in zalogi strojev
Fr Stupica, Ljubljana, Marije Terezije c. 1.
Zahajavate cenovnike. Zahajavate cenovnike.

Gospodarska zveza v Ljubljani,
priporoča svojo veliko zalogu zajamčeno pristnih vin, osobito:
10% staro ogrsko, letnik 1917,
12% ogrsko belo l. 1918 iz okolice Bela cerkev-Vršec,
10% banaško, l. 1918 vsi brez kisline, nadalje štajerska, hrvatska in dolenska vina, po najnižjih cenah
v lastnih posodah.

Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede pristnosti vso odgovornost. 8082

A. Mušič
preje FR. HCFF,
= LJUBLJANA, =
Šelenburgova ul. 6.
Najstarejša trgovina glasbil,
strun, gramofonov in glasbenih potrebščin vseh vrst.
Popravila v lastni delavnici strokovno in ceno!

Odvetnik
phil. et iur. dr. JOSIP HACIN
je otvoril pisarno
v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 8.
(Rojinova hiša nasproti hotela Strukelj)

ZDRAVILNI VRELEC
najboljši vseh poznatih na-
tron vreleci razpoložljivi se v ste-
klenicah od 3/4 lit.

GIZELA VRELEC najpriklad-
nejše zame-
sanje v starim
tudi redčim vinom razpoložljivo se v steklenicah od 1 1/2, 3/4 in 1 l.

JURJEV in KRALJEV VRELEC
izborna za mešanje s kiselkasti h
vinom, sadjevcem in sadnim sokom
razpoložljiva se v steklenicah
od 1 1/2, 3/4 in 1 l.
Navedene steklenice so vedno v zalogi,
dočim je pa dobava v večjih steklenicah
za sedaj le mogoča, če poslužijo naročniki
iste v napomitbi.

ZDRAVILIŠČE, SLATINA RADENCI, SLOVENIJA.

Kupi se vsako množino zdravega in čistega
bukovega in gabrovega lesa

v debilih od 1 1/2 do 5 m dolgih, debelih najmanj 20 cm. Tolerira se eno do dve grči na deblih od 4 m.
Kupi se tudi

drugi OBRTNI LES.
Oferte za kubični meter, naloženo oddajna postaja naj
se pošljejo tvrdki 8072

Bratje Winkle, Sevnica ob Savi.

Violine, stune, citre, harmonike, kitare, tamburice, telovad, rogovi, vse druge glasb. instrumenti in potrebštine v velikih kanskih zalogi. ::

ALFONZ BREZNÍK
učitelj Glasb. Matice in edini za-
prisež. izvedenec dež. sodišča
LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15.
(Nasproti nunške cerkve.)

„Balkan“ trg. šped. in kom. del. dr. Ljubljana, dokler traja zaloga.

KOSTANJEV LES kupi v vsaki množini strojna tovarna SAMSA & CO. v Ljubljani Marije Terezije c. 2. 8205

Tečaj za krojno risanje in prikrojevanje ženskega krojaštva se prične 1. septembra t. l.

Modni atelije Roza Medved,
Mestni trg 24/III, Ljubljana. 8077
Termalno radioaktivno kopališče

TOPICE pri NOVEM MESTU

Železniška postaja Straža-Toplice zdravi revmatizem, protin, nevralgije (ishias), eksudate (ženske bolezni), posledice ran in zlomnjene kosti, itd. Sezija od 1. maja do 30. septembra. Pojasnila daje brezplačno ravnateljstvo.

Gospodinja ki rabi
Milo „SRNA“ štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusni zavoji a 4 1/2 kg vsebine. **IGNAC FOCK, tvoarna mila in sode, Kranj.**

Sprejme se gospodična,

dobra pisarniška moč, za knjigovodstvo s prakso in lepo pisavo pri večji Specerijski trgovini v Ljubljani. Vstop takoj ali pa po dogovoru. Pismene ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod šifro Pisarniška moč 8179.

Portland cement

Prvovrstni dalmatinski, ponuja brezobvezno po K 6000— za vagon (jamčina za vreče znaša 2000 K za vagon) od obale Split Ljubljanska komercijalna dr. z o. z. Ljublj. Bleiweisova c. 18.

Najfinješo pnevmatiko

za avtomobile vsake vrste priporoča F. FLORJANČIČ, trgovina z kolesi, motorji in avtomobili. Mehanična delavnica, Šelenburgova ulica 6.

Barva - kemično - čisti

vsakovrstno blago, oblike domače perilo (posilja po isto na dom)

pere svetlolika ovratnice, za-pestnice in srajce

tovarna JOS. REICH, Ljubljana, Poljanski nas. 4 Podruž. Šelenburgova ul. 3.

Najmodernejše oblike za gospode, jesenske površnike, jesenske kostime, najmodernejše plašte za dame po najnovejši modi izdeluje

F. Potočnik, Šelenburgova ulica št. 6, I.

Izvršitev v 8 dneh po naročilu. V smrtnem slučaju tekom 24 ur.

Francoske toalete za dame! 7952

Zaradi točne postreže se prosi naročiti pred sezijo.

Brasno (moka), pšenico, kukuruz, ječam, zob (oves), posije (otrobi) i ostale zemaljske plodine i proizvode nudja samo na veliko

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15,
Telefon 22-69.

Razpis.

Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se oddajo potom javnega razpisa za zdraviliško dobo leta 1920, 1921, 1922, 1923, to je za štiri leta, nastopni trgovski prostori proti navedenim letnim najemnim zneskom:

I. Trgovina (švicarija) za mlečne izdelke za K 8000.—

II. Trgovina z zlatnino, srebrnino in optičnimi izdelki za „ 500.—

III. Krojačka trgovina, oziroma sprejemališče za krojaška dela za 300.—

IV. Trgovina za damsko šiviljo, oziroma modistko za „ 200.—

V. Trgovina z delikatesami za 1000.—

Navedene najeminske zneske je smatrati za najmanjše ponudke, vendar poverjeništvu za javna dela pri oddaji ni vezano na najvišje ponudke.

Glede morebitnega prevzema inventarja, v kolikor je last do sedanjih najemnikov, se mora novi najemnik sam pogoditi s svojim prednikom. P. n. interesenti za gori razpisane trgovine se vabijo, da si jih že sedaj na licu mesta ogledajo, ko je takozvana velika sezija.

Ponudbam, katere je vložiti do due 15. septembra 1919 naravnost pri ravnateljstvu „Državnega zdravilišča v Rogaški Slatini“, je poleg ponudbe najeminskega zneska priložiti sledeče dokaze:

1. o strokovni usposobljenosti,

2. o narodnosti,

3. o zadostni višini obratne glavnice.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo „Državnega zdravilišča v Rogaški Slatini“, oziroma so tam razvidna.

V Rogaški Slatini, dne 12. avgusta 1919.

Ravnateljstvo „Državnega zdravilišča Rogaška Slatina“.

Kremo za čevlje

„Bielerom“ s prvorstno kvalitetno znamko dobavlja pristne samo 7901

BIELER & CO., Dunaj (Wien)

H., Alliertenstraße 16.

Svarimo pred manjvrednimi ponaredbami.

Pšenični otrobi.

V skladniču v bivši predilni tovarni na dvorišču se prodajajo pšenični otrobi, dokler traja zaloga v vrečah po 50 kg. Dobri se lahko tudi večjo množino. 8180

Vreče je prinesti seboj. Vhod iz ceste za deželno sodnijo.

:- Vsakovrstne šolske zvezke :-

izdeluje

Učiteljska tiskarna, Ljubljana,
Frančiškanska ulica 6.

Zmerne cene!

Točna postrežba.

Elektrotehnični in instalacijski urad

VLADIMIR NOVAK - ZAGREB

Frankopanska ul. 8. Telef. 3-31. (Palača Hotel Imperial).

Tovarniško skladišče vsega električnega materiala, motorjev, dynamo-strojev in ostalih električnih strojev. Posebni oddelki za urejanje kinematografov in kompletna centrale. Prevzema premontiranje izgorelih motorjev in dynamo-strojev. Zunanje naročbe se opravljajo takoj solidno in po zmernih cenah. — Troškovniki in načrti se izvršujejo na zahtevo takoj.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA - ZIDOVSKA UL. 3 - DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro

finih slamnikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Priporočamo edino tovarniško zalogo

Šivalnih strojev

za rodbino in obr

ter njih posameznih delov.

Dobe se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galerijsko in manufaktурno blago (blago za oblike) — Istotam se proda večja

partija

damskih nogavic.

Josip Petelinic

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
za vodo, desno.

BALE

: 5-21 SEPTEMBRE 1919 :

Halls du Richenring (Foire Suisse d'Échantillons)

COMPTOIR D'ÉCHANTILLONS FRANÇAIS

INDUSTRIES DIVERSES MANUFACTURES NATIONALES

de Sèvres, de Beauvais, des Gobelins, des Monnaies et Médailles, des Chalcographies du Louvre

Ouvert chaque jour aux acheteurs de tous pays. Ouvert au public, sans aucune formalité, les 7, 14, 21 Septembre de 10 à 19 heures. Les 8, 12, 13, 19,

20 Septembre de 14 à 19 heures

Demandez renseignements et cartes d'acheteurs à l'Office Commercial Français à Zurich et au Consulat de France à Bâle.

8249